

محورها و سرفصل های آموزش مدیران و معلمان مدارس کشور

دبیرخانه گفتمان سازی سند تحول بنیادین
معاونت اداره کل و مدیریت آموزش و پرورش شهرستان طبس
سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

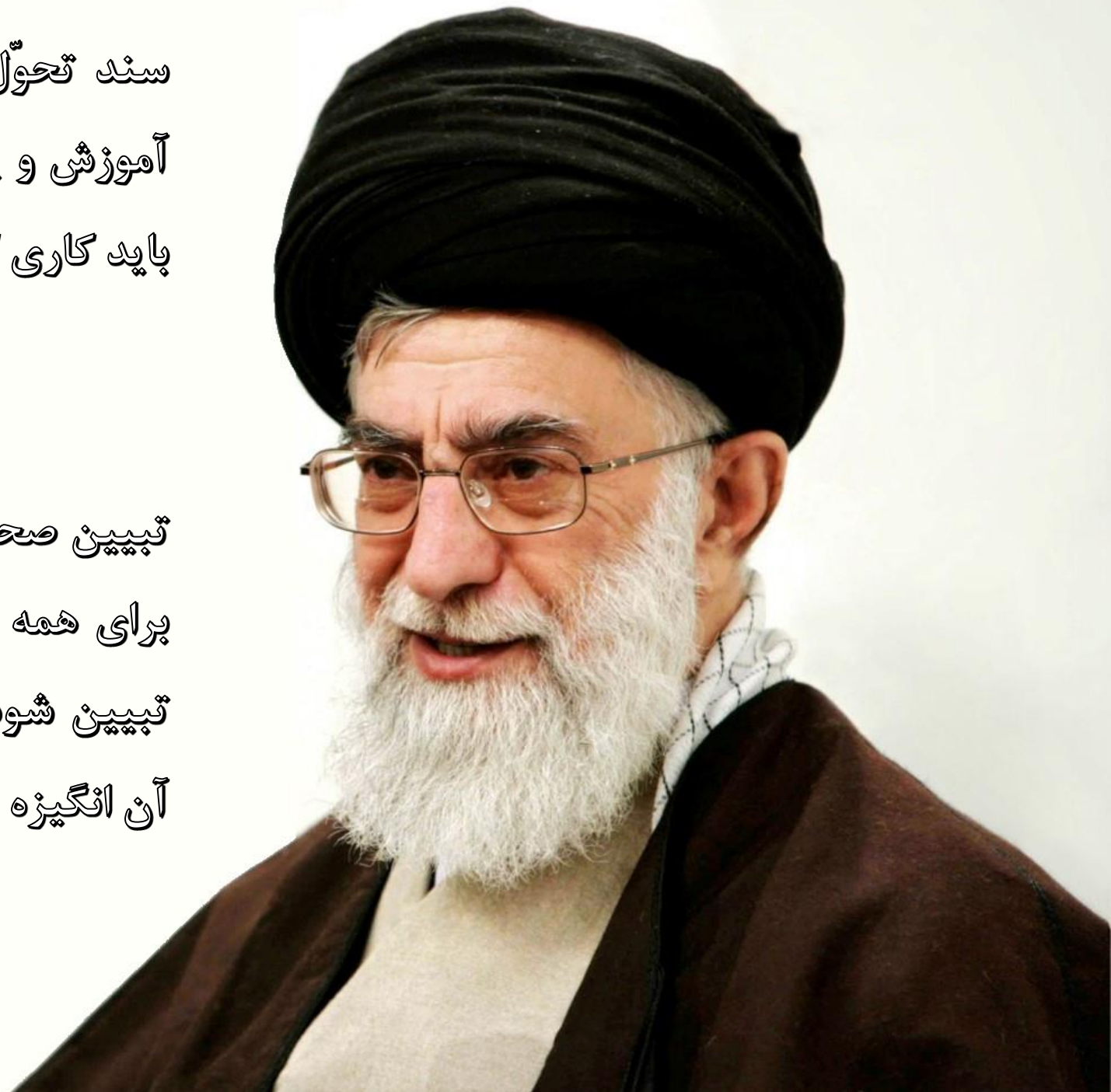

سند تحول، یک ریل‌گذاری است؛ سند تحول می‌تواند آموزش و پرورش را به آن سرمنزل مورد نظر برساند؛ ما باید کاری کنیم که این اتفاق بیفتد.

بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان
۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۸

تبیین صحیح سند تحول هم مهم است. سند تحول باید برای همه سطوح آموزش و پرورش، به روشنی و جذاب تبیین شود تا همه مدیران و معلمان برای اجرای دقیق آن انگیزه پیدا کنند.

بیانات در اجلاس سالیانه رؤسا و مدیران آموزش و پرورش
۱۱ شهریور ۱۳۹۹

چهارچوب نظام تعلیم و تربیت تمام ساحتی

ساحت‌های شش‌گانه

حوزه‌های یادگیری

اهداف دوره ابتدایی

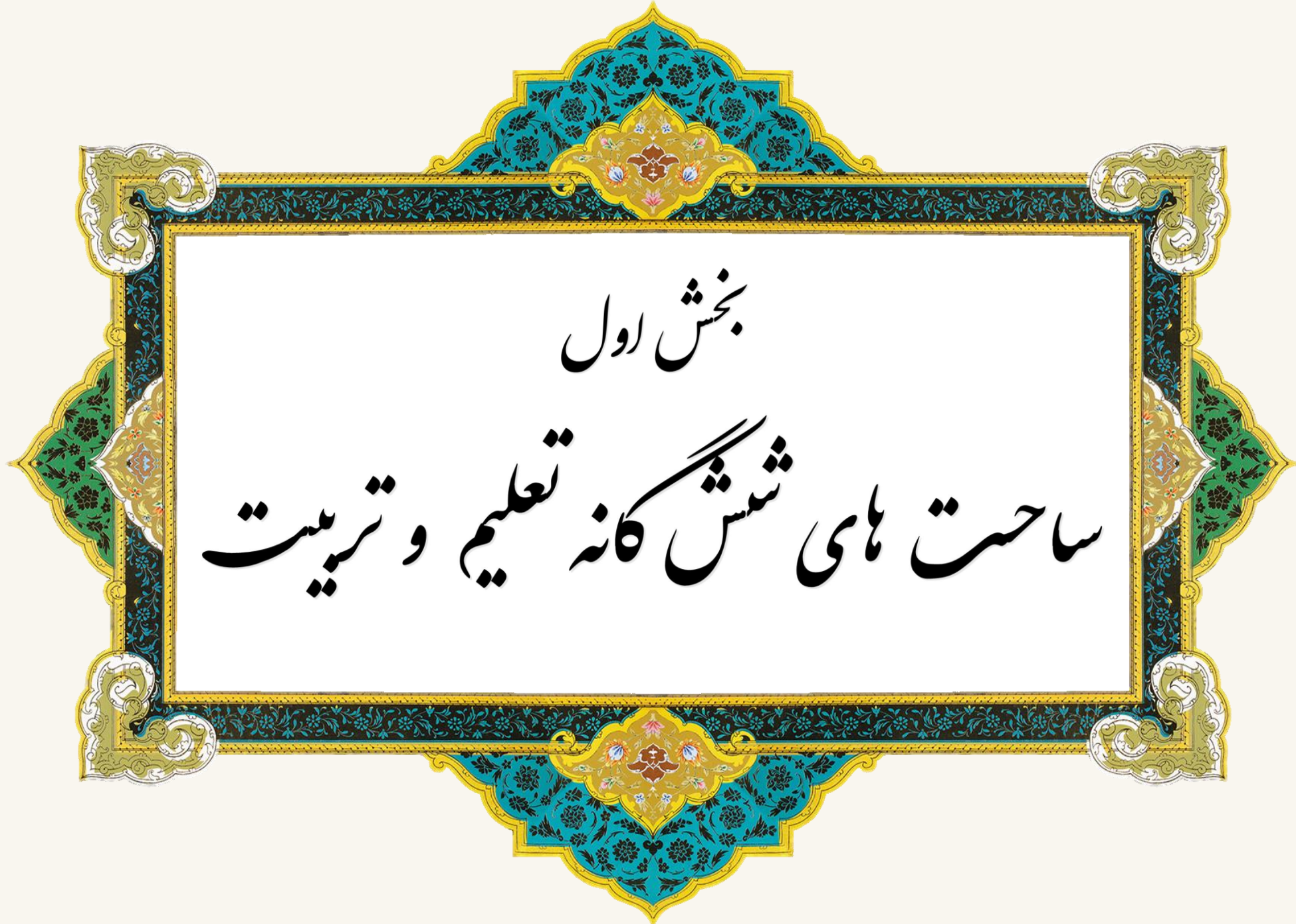

جایگاه و نقش **معلم** در سند تحول

۱. نقش تربیتی معلمان به عنوان مربی

۲. برنامه درسی، محتوای تربیت و یادگیری

۳. ضرورت و اهمیت آشنایی معلمان با نظام تعلیم و تربیت مبتنی بر ساحت ها

بخش اول

ساحت های پیش‌گانه تعلیم و تربیت

ضرورت و اهمیت ساحت های تعلیم و تربیت

۱. تربیت همه جانبه

۲. تربیت متوازن

۳. چرایی

گزاره‌های ارزشی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
(4) فرآیند تعلیم و تربیت در تمام ساحت‌ها شامل:

تربیت براساس ساحت‌های شش‌گانه بیانگر

پرهیز از توجه تک بعدی به مقوله تربیت

توجه به همه ابعاد وجودی انسان در تربیت

توجه همه جانبه در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امر تربیت

تحقق ساحت‌ها = مراتبی از حیات طیبه

«اجزای تشکیل دهنده هر ساخت»

اهداف کلی

حدود و قلمرو

جهت گیری

اصول حاکم بر هر ساخت

اهداف ساختها در دوره های مختلف تحصیلی

ساحت تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

اهداف کلی

- پذیرش آزادانه و آگاهانه دین اسلام
- تلاش مداوم جهت ارتقای ابعاد معنوی وجودی خویش و دیگران از طریق برقراری ارتباط با خداوند (عبادت و تقید به احکام دینی) و دعوت سایرین به دین داری و اخلاق مداری
- خودشناسی و دیگرشناسی برای پاسخگویی مسئولانه به نیازها، محدودیت ها و پیشرفت ظرفیت های وجودی خویش و دیگران.
- تلاش پیوسته برای حضور مؤثر و سازنده دین و اخلاق در تمام ابعاد فردی

حدود و قلمرو

ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است، ناظر به رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طیبه در وجود متریبان و شامل همه تدابیر و اقداماتی که جهت پرورش ایمان و التزام آگاهانه و اختیاری متریبان نسبت به مجموعه ای از باورها، ارزش ها، اعمال و صفات اعتقادی عبادی و اخلاقی و در راستای تکوین و تعالی هویت دینی و اخلاقی ایشان صورت می پذیرد. لذا قلمرو ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، ناظر به خودشناسی و معرفت نسبت به خداوند متعال، معاد، نبوت و پذیرش ولایت رهبران دینی (پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع) و پیروی از ایشان است، که به حق برترین انسان های کامل در طول تاریخ هستند.

هم چنین این ساحت ناظر به سایر عقائد و ارزش های دینی، ایمان (انتخاب و التزام آگاهانه و آزادانه دین حق یعنی آیین زندگی و نظام معیار)، تقید عملی به احکام، مناسک و ارزش های دینی و رعایت اصول و آداب اخلاقی در زندگی روزمره (در همه ابعاد فردی و اجتماعی و تلاش پیوسته برای خودسازی بر اساس نظام معیار (مهیار) غرائز طبیعی، تعدیل عواطف و خویشتن داری، حفظ کرامت و عزت نفس، کسب صفات و فضایل اخلاقی و پیشگیری از تکوین صفات و رذایل اخلاقی) است.

ساحت تعلیم و تربیت اجتماعی و سیاسی

اهداف کلی

- بازشناسی، حفظ و اصلاح آداب، رسوم، هنجارها و ارزش های جامعه در پرتو نظام معیار اسلامی؛
- درک مناسب موقعیت اجتماعی و سیاسی خود و جامعه و مواجهه خردمندانه یا تحولات اجتماعی و سیاسی بر اساس نظام معیار اسلامی
- توسعه آزادی و مرتبه وجودی خویش و دیگران در پرتو درک و اصلاح موقعیت اجتماعی خود و دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگان، همکاران و همشهریان و هم وطنان و ...)
- برقراری رابطه سازنده و مناسب با ایشان بر اساس نظام معیار اسلامی و کسب صفاتی جمعی نظیر احسان، مهرورزی، انصاف، خیرخواهی، بردباری، وفاق، همدلی و مسالمت جویی
- آمادگی جهت تشکیل خانواده و حفظ و تداوم آن به مثابه مهم ترین نهاد تحقق بخش جامعه صالح بر اساس ارزش های نظام معیار اسلامی
- تعامل شایسته با نهاد دولت و سایر نهادهای مدنی و سیاسی و کسب شایستگی هایی نظیر رعایت قانون، مسئولیت پذیری، مشارکت اجتماعی و سیاسی و پاسداشت ارزش - های اجتماعی در جهت شکل گیری جامعه صالح و پیشرفت مداوم آن بر اساس نظام معیار اسلامی؛
- بازشناسی فرهنگ و تمدن اسلامی - مشارکت جمعی مؤثر در حیات اجتماعی و سیاسی با رعایت اصول حقیقی، حفظ کرامت و عزت، ظلم ستیزی، عدالتخواهی

حدود و قلمرو

ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی ناظر به کسب شایستگی هایی است که متریبان را قادر می سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند و در فعالیت های سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند. قلمرو ساحت تربیت اجتماعی سیاسی شامل موارد زیر است:

ارتباط مناسب با دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگان و همکاران و...)، تعامل شایسته با نهاد دولت و سایر نهادهای مدنی و سیاسی (رعایت قانون، مسئولیت پذیری، مشارکت اجتماعی و سیاسی، پاسداشت ارزش های اجتماعی)، کسب دانش و اخلاق اجتماعی و مهارت های ارتباطی (بردباری، وفاق و همدلی، درک و فهم اجتماعی، مسالمت جویی، درک و فهم سیاسی، عدالت اجتماعی، درک و تعامل میان فرهنگی، تفاهم بین المللی، حفظ وحدت و تفاهم، توانایی های زبان ملی (فارسی) محلی، جهانی (عربی، انگلیسی و...) است.

ساحت تعلیم و تربیت زیستی و بدنی

اهداف کلی

- درک ویژگی های زیستی خود و پاسخگویی مسئولانه به نیازهای جسمی و روانی خویش
- تلاش پیوسته جهت حفظ و ارتقای سلامت و بهداشت جسمی و روانی خود و دیگران بر اساس نظام معیار اسلامی؛
- بصیرت نسبت به سبک زندگی انتخاب شده و ارزیابی پیامدهای آن درباره خود، جامعه و طبیعت بر اساس نظام معیار اسلامی؛
- تلاش فردی و جمعی برای حفظ و ارتقای سلامت و ایمنی افراد جامعه در سطح محلی، ملی و جهانی براسای نظام معیار اسلامی؛
- کوشش مداوم فردی و جمعی برای حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت بر اساس نظام معیار اسلامی؛

حدود و قلمرو

ساحت تربیت زیستی و بدنی بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است که ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متربیان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت است. قلمرو این ساحت (پرورش قوای بدنی و تأمین سلامت جسمی) موارد زیر را پوشش می دهد: تربیت جنسی، سلامت فردی و اجتماعی (تأمین نیازهای اساسی، حفظ شادابی در زندگی، برخورداری از رفاه و سلامت، استفاده از تفریحات سالم و اوقات فراغت، مراقبت از جسم و روح و پاکیزگی و آراستگی فردی)، بهداشت زیست محیطی، قلمروهای زیست بوم شهری (احساس مسئولیت در قبال حفظ زیست بوم شهری، آگاهی از الگوهای صحیح تولید و مصرف و یادگیری عادت ها و گرایش ها در حفظ پاکیزگی و سلامت محیط شهری) (و منابع طبیعی) شناخت طبیعت و احترام قائل شدن برای آن). در واقع همه این موارد به جنبه هایی مهم و مغفول از حیات طیبه در وجه کامل آن اشاره دارد.

ساحت تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه‌ای

اهداف کلی

- تدبیر امر معاش و زندگی اقتصادی با درک موقعیت اقتصادی خود و جامعه و تلاش برای بهبود پیوسته آن
- درک و فهم مسائل اقتصادی خود و جامعه (در زمینه تاریخی، فرهنگی و اجتماعی)
- تلاش فردی و جمعی برای تحقق غنا، کفاف، عمران، رشد و استقلال اقتصادی، حفظ و پیشرفت ثروت ملی، افزایش بهره‌وری، تأمین رفاه عمومی و بسط عدالت اقتصادی و شناسایی عوامل فقر، فساد و تبعیض و تلاش جهت مقابله با آن‌ها در سطح ملی و جهانی در جهت تشکیل جامعه صالح و پیشرفت مداوم آن، بر اساس نظام معیار اسلامی

حدود و قلمرو

ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است که ناظر به یکی از ابعاد مهم زندگی آدمی یعنی بُعد اقتصادی و معیشتی انسانهاست. این ساحت ناظر به رشد توانایی‌های متربیان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه‌ای است (اموری نظیر درک و فهم مسائل اقتصادی، درک و مهارت حرفه‌ای، التزام به اخلاق حرفه‌ای، توان کارآفرینی، پرهیز از بطالت و بیکاری، رعایت بهره‌وری، تلاش جهت حفظ و توسعه ثروت، اهتمام به بسط عدالت اقتصادی، مراعات قوانین کسب و کار و احکام معاملات و التزام به اخلاق و ارزش‌ها در روابط اقتصادی).

ساحت تعلیم و تربیت زیبایی شناسی و هنری

اهداف کلی

- درک معنای پدیده ها و هدف رویدادهای طبیعت / هستی برای دستیابی به درک کلی از جهان هستی و جایگاه خویش در آن بر اساس نظام معیار اسلامی؛
- رمزگشایی و رمزگردانی از پدیده های آشکار و پنهان طبیعت / هستی و ابراز آن به زبان هنری؛
- درک زیبایی های جهان و آفرینش به منزله مظاهر جمال و کمال الهی و ارتقای ذائقه زیباشناسانه خود؛
- بهره گیری از قدرت تخیل خود در خلق آثار هنری باهدف حفظ تعالی میراث هنری در سطح ملی و جهانی

حدود و قلمرو

ساحت تربیت زیبایی شناختی و هنری بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است که ناظر به رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی شناختی متربیان (توان درک موضوعات و افعال دارای زیبایی مادی یا معنوی توان خلق آثار هنری و قدردانی از آثار و ارزش های هنری) است.

ساحت تعلیم و تربیت علمی و فناورانه

اهداف کلی

- شناخت و بهره گیری از نتایج تجارب متراکم بشری در حوزه علم و فناوری بر اساس نظام معیار اسلامی

- بهره گیری و ارزیابی از یافته های علمی و فناورانه و ایجاد خلاقیت و نوآوری در آن ها جهت کشف صورت های جدید واقعیت یا خلق روش ها و ابزارهای نوین برای وصول به اهداف متعالی در چهارچوب نظام معیار اسلامی

- برنامه ریزی و اجرای آگاهانه فعالیت های علمی پژوهشی برای دستیابی خود و جامعه به آینده مطلوب بر مبنای نظام معیار اسلامی

- برقراری ارتباط سازنده با طبیعت از طریق شناخت و استفاده از طبیعت باهدف تکریم، تسخیر، آبادانی و آموختن از آن برای ایفای نقش سازنده در فعالیت های

علمی

حدود و قلمرو

ساحت تربیت علمی و فناوری بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است که ناظر به کسب شایستگی ها (صفات و توانمندی ها و مهارت ها)یی است که متربیان را در شناخت و بهره گیری و توسعه نتایج تجارب متراکم بشری در عرصه علم و فناوری یاری کند تا بر اساس آن متربیان قادر شوند، با عنایت به تغییرات و تحولات آینده، نسبت به جهان هستی (نگاه آیه ای به هستی) و استفاده و تصرف مسئولانه در طبیعت(نگاه ابزاری) بینشی ارزش مدار کسب کنند.

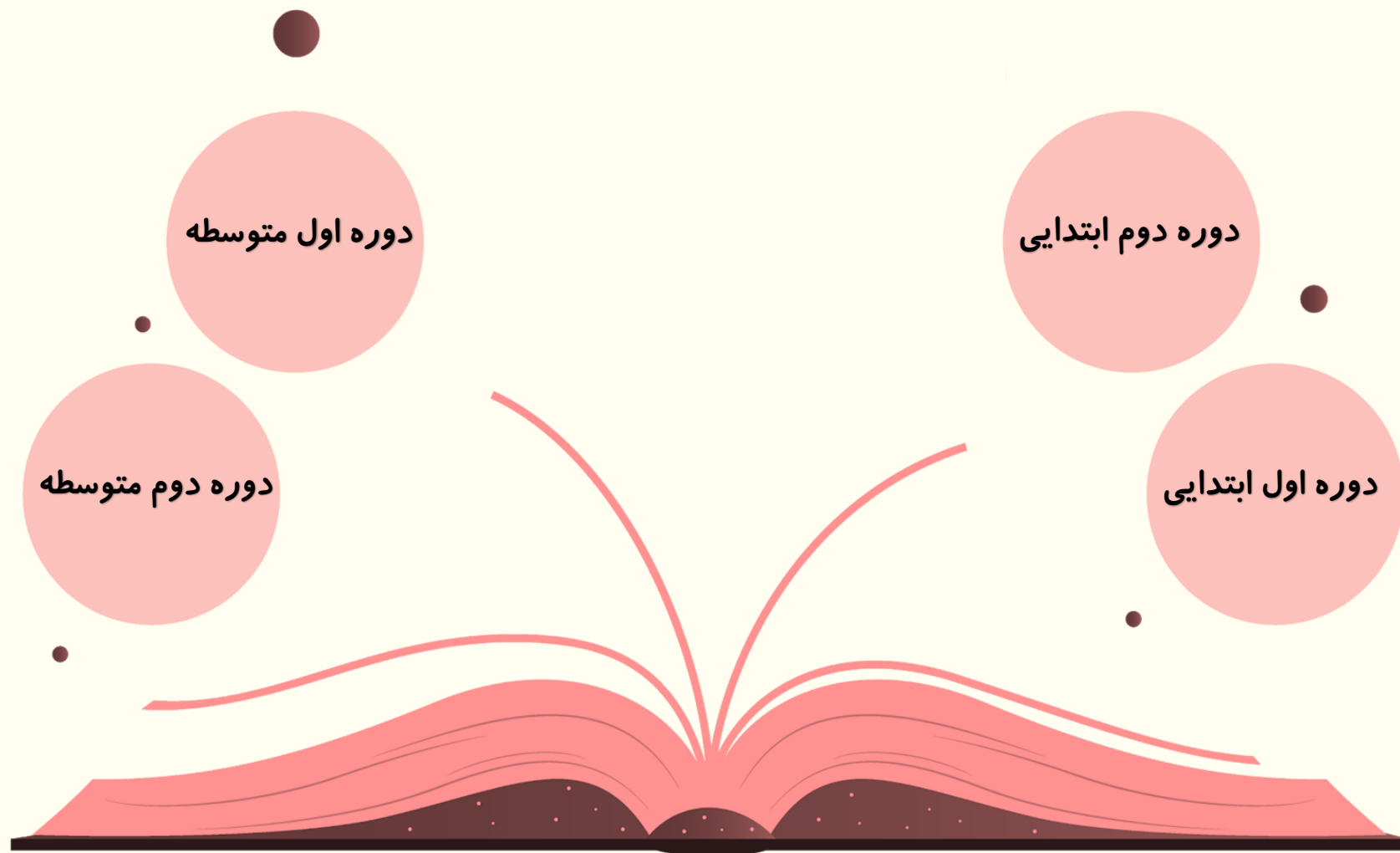
ترکیب نگاه آیه ای و ابزاری منجر به تصرف و بهره گیری مسئولانه از طبیعت منجر خواهد شد، که می تواند به یک راهبرد اساسی در نگاه انسان به طبیعت و حفظ و مراقبت از آن بینجامد.

لذا این ساحت از تربیت ناظر به رشد توانمندی افراد جامعه در راستای فهم و درک دانش های پایه و عمومی، کسب مهارت دانش افزایی، به کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز ناظر به کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است.

بخش دوم

اهداف دوره های تحصیل در ساحت های شش گانه

اهداف دوره های تحصیلی در ساحت های شش گانه

اهداف دوره ابتدایی در ساحت تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

دوره دوم ابتدایی

- ۱: با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین ، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.
- ۲: با مطالعه روش زندگی و آموزه های پیشوایان دینی (عزت نفس ، تکریم والدین ، احترام به طبیعت و دیگران ، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز ، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.
- ۳: با قرائت صحیح و روان ، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم ، آموزه های آن را در زندگی به کار گیرد.

دوره اول ابتدایی

- ۱: با صفات مهربانی ، بخشندگی ، دانایی و توانایی خداوند آشنا شود و احساس اطمینان و آرامش حاصل از آن را ابراز نماید.
- ۲: با شناخت روش زندگی و آموزه های اخلاقی پیشوایان دینی (آداب و رفتار فردی و اجتماعی ، راستگویی ، نظم ، پشتکار) ، تاثیر آن را در رفتار خود نشان دهد .
- ۳: با قرائت صحیح نماز و آیات آسان قرآن ، آموخته های قرآنی خود را در زندگی به کار گیرد.

اهداف دوره متوسطه در ساحت تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

دوره دوم متوسطه

۱: با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی ، در مواجهه با پرسش ها و مسایل ، پاسخ های متقاعد کننده ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تاثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد .

۲: با الگوگیری از سیره پیشوایان دینی ، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی ، عدالتخواهی ، ظلم ستیزی ، صلح جویی ، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت های آن را در موقعیت های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار برد .

۳: با باور به ظرفیت های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت ، ثبات ، سازگاری با فطرت ، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه ای از مسائل دنیای امروز استفاده کند .

دوره اول متوسطه

۱: با شناخت کلی نظام معارف دینی و چگونگی تاثیر آن بر انتخاب ها و تصمیم ها در زندگی انسان ، توانایی شکل دهی به هویت دینی و اخلاقی خود را کسب کند.

۲: با بررسی گفتار و سیره پیشوایان دینی(حق الناس ، کرامت نفس ، جدیت ، قانون گرایی ، حفظ سلامت فردی ، جمعی و زیست محیطی) ملاک هایی را برای انتخاب سبک زندگی شخصی و اجتماعی خود انتخاب و با عمل به آنها میزان تاثیر آن را ارزیابی کند.

۳: با قرائت صحیح و روان قرآن کریم و تدبر در آیات موضوعی ، آموزه های قرآنی را در زندگی به کار گیرد و با رعایت احکام مورد نیاز و اقامه نماز (فرادا و جماعت) اهتمام ورزد.

اهداف دوره ابتدایی در ساحت تعلیم و تربیت اجتماعی و سیاسی

دوره دوم ابتدایی

- ۱: با شناخت حقوق و مسئولیت های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکار گیری رفتار سازنده و مسالمت جویانه ، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند .
- ۲: با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان ، تاثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.
- ۳: با کسب مهارت های شهروندی ، نقش ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت ها و برنامه های زیست محیطی ، فرهنگی ، سیاسی، اجتماعی انجام دهد .

دوره اول ابتدایی

- ۱: با ایفای نقش خود به عنوان عضوی از گروه (خانواده ، دوستان ، مدرسه) ، احساس تعلق خود را نسبت به گروه با رفتار همدلانه ، محترمانه و مشارکت جویانه نشان دهد .
- ۲: با رعایت نظم و قانون در روابط خانوادگی و اجتماعی (محیط زندگی و مدرسه) وظایف خود را در قبال دیگران انجام دهد .
- ۳: با شناخت خود به عنوان یک شهروند ایرانی ، تعلق خاطر خود را نسبت به وطن و نمادهای آن نشان دهد .

اهداف دوره متوسطه در ساحت تعلیم و تربیت اجتماعی و سیاسی

دوره دوم متوسطه

- ۱: با شناخت حقوق و مسئولیت های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی ، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب های اجتماعی ، زیست محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آنها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی ، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.
- ۲: با بهره گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی - سیاسی ، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.
- ۳: با تحلیل سازوکارهای تکوین ، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی ، موقعیت مکانی / زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی ، محلی ، ملی و بین المللی انجام دهد .
- ۴: با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن ، روش هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی ، ملی و بین المللی پیشنهاد کند .

دوره اول متوسطه

- ۱: با مشارکت در فعالیت های اجتماعی هویت ساز ، نوع دوستی ، ایثار و مسئولیت پذیری در قبال دیگران را تجربه کند و با پرهیز از روحیه فردگرایی ، توانایی تصمیم گیری مبتنی بر خرد جمعی خود را توسعه دهد .
- ۲: با شناخت وظایف و مسئولیت های خود در قبال زیست اجتماعی ، روش هایی برای تاثیر گذاری بر بهبود سبک زندگی اجتماعی و حفاظت از خود و دیگران در برابر مسایل و آسیب های اجتماعی انتخاب کند و به کار گیرد .
- ۳: با بررسی علل تکوین ، تغییر و تداوم محیط طبیعی ، اجتماعی ، سیاسی و آشنایی با قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور ، درک خود را از روند تغییرات و تاثیرات آن بر زیست اجتماعی بیان کند .
- ۴: با شناخت شاخص های هویت ملی (ایرانی - اسلامی) ، عملکرد خود را در راستای حفظ و ارتقای آن مورد بررسی قرار دهد .

اهداف دوره ابتدایی در ساحت تعلیم و تربیت زیستی و بدنی

دوره دوم ابتدایی

- ۱: با شناسایی ویژگی ها ، نیازها و توانمندی های جسمی - حرکتی و روانی خود ، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد .
- ۲: با مشارکت در طرح ها و برنامه های بهداشت ، سلامت ، تفریحات سالم ، تربیت بدنی و فعالیت های ورزشی ، تاثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد .
- ۳: با شناسایی محیط زندگی خود ، تاثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد .

دوره اول ابتدایی

- ۱: با شناسایی ویژگی ها ، نیازها و توانمندی های جسمی - حرکتی خود ، رفتارهای متناسب با آن را برای حفظ شادابی ، ارتقای سطح سلامت و توانایی های بدنی خویش به عنوان امانت الهی انجام دهد .
- ۲: با کسب آگاهی نسبت به محیط زیست ، تاثیر عملکرد خود بر محیط زندگی را بررسی کند و نتایج آن را به کار گیرد .

اهداف دوره متوسطه در ساحت تعلیم و تربیت زیستی و بدنی

دوره دوم متوسطه

۱: عوامل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تاثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایدار دست یابد.

۲: با مشارکت در طرح ها و برنامه های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت بدنی و ورزش، سالم سازی محیط زیست و عام المنفعه مسئولیت های خویش را نسبت به حفظ آفریده های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تاثیرگذاری آن را ارزیابی کند.

۳: با مطالعه مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.

دوره اول متوسطه

۱: با شناسایی معیارهای زندگی سالم، سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی خود را بررسی و روش هایی را برای شکل دهی به هویت خود انتخاب کند و به کار گیرد.

۲: با پذیرش مسئولیت در قبال سلامت و بهداشت جامعه، در برنامه های ارتقاء سلامت، تفریحات سالم و تربیت بدنی، سالم سازی محیط زیست (محله / مدرسه) مشارکت کند، و روش هایی را برای بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

۳: با شناسایی معیارهای محیط زیست سالم و بررسی تاثیر الگوی رفتاری خود و دیگران بر سامانه های زیست محیطی محلی و منطقه ای، راه حل هایی را برای حفظ و بهسازی زیستگاه خود به کار گیرد.

اهداف دوره ابتدایی در ساحت تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه‌ای

دوره دوم ابتدایی

- ۱: با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید ، توزیع ، مصرف) و درک نقش مسئولیت پذیری و انضباط مالی در فعالیت های اقتصادی ، روش هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.
- ۲: با کسب مهارت های اصلی کارآفرینی ، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند .
- ۳: با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش ، رعایت حق الناس ، نیکوکاری ، امانت داری ، پرهیز از اسراف و تبذیر) ، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سامان دهد و عمل کند .

دوره اول ابتدایی

- ۱: با درک مفاهیم پایه اقتصاد (فایده ، هزینه ، مصرف) ، روش های مصرف بهینه را در زندگی شخصی و خانوادگی به کار گیرد.
- ۲: با کسب مهارت های ساده کارآفرینی ، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت به کار گیرد.

اهداف دوره متوسطه در ساحت تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه‌ای

دوره دوم متوسطه

- ۱: با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد.
- ۲: با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.
- ۳: با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تاثیر آن را بر مسائل جامعه تحلیل کند.

دوره اول متوسطه

- ۱: با شناسایی مفاهیم اصلی اقتصاد خانواده و درک شیوه‌های مالی شخصی (پس‌انداز و مدیریت ریسک)، مصادیق آن را در زندگی به کار گیرد و در بهبود اقتصاد خانواده فعالانه مشارکت نماید.
- ۲: با شناخت از حرفه‌ها، مشاغل و کسب‌صلاحیت‌های فنی پایه در تولید و عرضه محصول، متناسب با علایق، استعدادها و جنسیت، برای انتخاب مسیر شغلی آینده‌ی خود برنامه‌ریزی کند.
- ۳: با شناخت مفاهیم کلیدی رفتار اقتصادی سازنده (شکر، قناعت، تعاون، منافع جمعی، رعایت حلال و حرام، حمایت از تولید ملی)، تاثیر آنها را در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی تحلیل کند و روش‌هایی را برای بهسازی رفتارهای اقتصادی پیشنهاد دهد.

اهداف دوره ابتدایی در ساحت تعلیم و تربیت زیبایی شناسی و هنری

دوره دوم ابتدایی

- ۱: با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی ساز در پیرامون خود ، فضای زندگی خود را بهبود بخشد .
- ۲: با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی شناسی ، قدرت تخیل ، تجسم و ایده پردازی خود را تقویت کند .
- ۳: با شناخت اصول اولیه زیبایی شناسی ، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تاثیر آن را بر خود توصیف کند .

دوره اول ابتدایی

- ۱: با مشاهده اشیا اطراف ، پدیده های طبیعی ، فرهنگی و هنری ساده ، دریافت حسی خود و لذت حاصل از آن را به زبان هنر ابراز کند .
- ۲: با تغییر سازنده در محیط و اشیای اطراف ، قدرت تخیل ، تجسم و خلاقیت خود را پرورش دهد .

اهداف دوره متوسطه در ساحت تعلیم و تربیت زیبایی شناسی و هنری

دوره دوم متوسطه

- ۱: با مطالعه آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با : فناوری ، اقتصاد ، فرهنگ ، اخلاق) ، آنها را براساس اصول زیبایی شناسی و ارزشی ، نقش و تاثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند .
- ۲: با به کارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری ، اثری فرهنگی هنری خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی شناسی مورد ارزیابی قرار دهد .
- ۳: با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی شناسی ، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.

دوره اول متوسطه

- ۱: با به کار گیری اصول زیبایی شناسی و ارزشی ، محیط زندگی خود را تغییر دهد و تاثیر آن را در بهبود کیفیت زندگی و دستیابی به آرامش روحی و روانی ارزیابی کند .
- ۲: با بهره گیری از قدرت تخیل ، تجسم و ایده پردازی خود ، اثر فرهنگی هنری خلق کند و ابعاد زیبایی شناسی آن را توصیف کند.
- ۳: با انتخاب آثار فرهنگی هنری ، آنها را بر مبنای اصول زیبایی شناسی و ارزشی بررسی و تاثیر آن را بر هویت خویش توصیف کند .

اهداف دوره ابتدایی در ساحت تعلیم و تربیت علمی و فناورانه

دوره دوم ابتدایی

- ۱: با استفاده از مهارت های کار عملی و تفکر ، پدیده های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی به کار گیرد .
- ۲: با استفاده از مهارت های کار با دیگران ، ایده ها و یافته های حاصل از فعالیت های علمی-پژوهشی(فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت گذارد .
- ۳: با استفاده از یافته های علمی و فناورانه و بهره گیری از مهارت های پایه فناوری ، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند .

دوره اول ابتدایی

- ۱: با بهره گیری از مهارت های پایه یادگیری ، پدیده های طبیعی و روابط ریاضی را مطالعه کند و یافته های خود را با دیگران به اشتراک گذارد .
- ۲: با کسب مهارت های پایه فناوری ، پرسشگری و خلاقیت ، فرایند تولید یک محصول را تجربه کند .

اهداف دوره متوسطه در ساحت تعلیم و تربیت علمی و فناورانه

دوره دوم متوسطه

- ۱: با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده های انسانی ، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند .
- ۲: طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه ، ایده ها و یافته های علمی - فناورانه را در باره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه ای ارائه کند .
- ۳: با بهره گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری ، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند .

دوره اول متوسطه

- ۱: با استفاده از راهبردهای تفکر ، الگوها و روابط حاکم بر پدیده ها را شناسایی کند و یافته های خود را برای حل مسایل و توسعه علمی به کار گیرد .
- ۲: در فرایند کار مشارکتی با بررسی ایده ها و یافته های علمی - فناورانه یا گزاره های علمی و پژوهشی دیدگاههای خود را ارائه و برای پاسخ به پرسشی جدید ، طرح مطالعاتی و پژوهشی تهیه و اجرا کند .
- ۳: با بررسی فرایندها ، قوانین ، اصول علمی و فناورانه به کار گرفته شده در تولید یک محصول ، روش هایی را برای بهینه سازی آن به کار گیرد .

بخش سوم

حوزه های یازده گانه تربیت و یادگیری

منطق و چرایی حوزه‌های یادگیری

۱. ضرورت و آشنایی معلمان با فلسفه آشنایی دروس

۲. آموزش کاربردی دروس

۳. پاسخ به یک چالش مهم در مدارس

حوزه های یازده گانه تربیت و یادگیری

۱- حوزه حکمت و معارف اسلامی

۲- حوزه قرآن و عربی

۳- حوزه زبان و ادبیات فارسی

۴- حوزه فرهنگ و هنر

۵- حوزه سلامت و تربیت بدنی

۶- حوزه کار و فناوری

۷- حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

۸- حوزه ریاضیات

۹- حوزه علوم تجربی

۱۰- حوزه زبان های خارجی

۱۱- حوزه آداب و مهارت های زندگی

۱- حوزه حکمت و معارف اسلامی

این حوزه زمینه لازم برای درک، تدبیر، تأمل، تفقه و بصیرت در دانش آموزان را فراهم می کند و در نهایت سبب می شود تا فرد رفتار حکیمانه‌ای از خود بروز دهد. محدوده این آموزش، آن است که دانش آموزان دین را به عنوان عمل و برنامه زندگی بشناسند و براساس آن، برنامه ریزی و عمل نمایند. **این حوزه یادگیری شامل سه بخش اعتقادات، اخلاق و احکام می باشد.**

۲- حوزه قرآن و عربی

این دو حوزه محتوایی ارتباط وثیقی با یکدیگر دارند و برنامه ریزی آن ها باید هماهنگ و مرتبط با هم صورت گیرد و از اهداف، محتوا و روش های مشترک و نیز مطالب مکمل و تأییدکننده همدیگر استفاده مطلوب به عمل آید.

۳- حوزه زبان و ادبیات فارسی

آموزش زبان و ادبیات فارسی بر چهار مهارت زبانی گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن از طریق رمزگشایی و رمزگذاری نمادهای آوایی (شنیداری) و خطی (دیداری) و مهارت‌های فرازبانی (تفکر، نقد و تحلیل) و چگونگی کاربرست آن‌ها و نیز ادبیات فارسی تأکید دارد. در این حوزه، دانش آموزان به فهم زبان، باورها، ارزش‌ها و نگرش‌ها، ساختار زبانی، جایگاه و گشتار زبان فارسی و پیکره نظام مند و عناصر سازهای و عوامل هنری و زیبایی در منابع اصیل و ادبیات کهن و معاصر دست می‌یابند.

۴- حوزه فرهنگ و هنر

حوزه فرهنگ از عوامل هویت ملی ما در بعد فردی و اجتماعی است شامل : **باورها و ارزش ها، تاریخ گذشته، مفاخر ملی، آداب و سنت ها، قوانین، آثار باستانی، هنر و ادبیات گذشته و معاصر است.**

این حوزه در سازماندهی محتوا و آموزش، «تربیت هنری» با تأکید بر دستیابی به بصیرت فرهنگی است. تربیت هنری زمینه درک زیبایی ها و نظم هستی که یکی از راه های شناخت خداوند و قدرشناسی نسبت به زیبایی ها و خالق آن ها است را فراهم می کند.

۵- حوزه سلامت و تربیت بدنی

بهداشت و سلامت، ورزش و تربیت بدنی و تفریحات سالم، به عنوان موضوعات همبسته، یک حوزه شناخته شده اند و اهداف مشترک بسیاری دارند. توجه به سطح کیفی زندگی و رشد و تکامل فرد، اصول صحیح تغذیه، رعایت آداب بهداشتی و کسب مهارت های ایمنی از مهمترین اهداف این حوزه می باشد. این حوزه تربیت و یادگیری دارای دو زیرحوزه اصلی «سلامت و بهداشت» و «تربیت بدنی، ورزش و تفریحات سالم» می باشد.

۶- حوزه کار و فناوری

قلمرو این حوزه شامل **چهار دسته شایستگی** است که عبارتاند از:

۱. شایستگی های محوری غیرفنی دنیای کار
۲. شایستگی های پایه فنی مورد نیاز نیروی کار حِرَف و مشاغل گوناگون
۳. شایستگی های مربوط به فناوری اطلاعات و ارتباطات و زندگی سالم در فضای مجازی
۴. شایستگی های مربوط به یادگیری مادام العمر فنی و حرفه ای

۷- حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

قلمرو این حوزه شامل درک موقعیت و ابعاد آن در بعد زمان، مکان، عوامل طبیعی، عوامل اجتماعی، و تعامل آن ها با یکدیگر، آمایش سرزمین، درک چگونگی حاکمیت سنت های الهی بر زندگی انسان ها در طول تاریخ و کسب مهارت های اجتماعی و اقتصادی به عنوان یک عضو مسئول جامعه ایران اسلامی می باشد.

۸- حوزه ریاضیات

قلمرو حوزه آموزش ریاضیات از یک سو درک مفاهیم ریاضی است و از سوی دیگر، در این حوزه دانش آموزان باید با فرایندهای ریاضی آشنا شده و در آن ها مهارت یابند. فناوری در ریاضیات و کاربردهای آن از نکات مورد تأکید در استفاده از فناوری های نوین در ریاضیات است.

۹- حوزه علوم تجربی

حوزه یادگیری علوم تجربی شامل مطالعه فرایندهای حیاتی و موجودات، زمین و پیرامون آن، تغییرات ماده و انرژی، طبیعت و مواد فرآوری شده، علوم در اجتماع، علوم در زندگی روزانه و تاریخ علم در ایران و اسلام است. تربیت علمی فناورانه تنها آموزش یافته ها و فرآورده های علمی را در برنمی گیرد. بلکه فرایندهای علمی و روش علم آموزی و مهارت های پیچیده تفکر را نیز مورد توجه قرار می دهد.

۱۰- حوزه زبان های خارجی

آموزش زبان بر توانایی ارتباطی و حل مسئله تأکید دارد به گونه ای که فرد پس از آموزش قادر به ایجاد ارتباط با استفاده از تمامی مهارت های چهارگانه زبانی برای دریافت و انتقال معنا گردد. برنامه درسی آموزش زبان باید دانش آموزان را با پیکره زبانی، واژگان و ساخت های مورد نیاز برای برقراری ارتباط مؤثر و سازنده در سطح جهانی آشنا سازد.

۱۱- حوزه آداب و مهارت های زندگی

آموزش آداب و مهارت های زندگی، شایستگی های لازم برای خودمدیریتی دانش آموزان را در اداره امور روزمره زندگی شامل آداب معاشرت، آداب معیشت، مدیریت زمان، کارکرد، وظایف و مهارت های خانوادگی، آمادگی برای تشکیل خانواده و ایفای نقش والدینی، مدیریت رفتارهای هیجانی و تربیت عاطفی، مدیریت اوقات فراغت، خودآگاهی، مدیریت بحران و خطر و ... فراهم می کند. **حوزه های تربیت و یادگیری، حدود محتوایی، روش ها، فرایندها و عناصر کلیدی یادگیری را روشن می سازند.** این حوزه ها با یکدیگر ارتباط دارند لکن عناوین موضوعات درسی در دوره ها و پایه های تحصیلی لزوماً معادل عناوین حوزه ها نخواهد بود.

هدف غایی
آموزش و پرورش

«حیات طیبه»